

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-653-02-15
Дата:	29 / 09 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

14⁵⁰
уфиз

ДОКЛАД

Относно: законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, № 52-602-01-34, внесен от Министерския съвет на 31.07.2026 г.

*Проект!
Второ гласуване!*

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 59 от 2007 г.; изм., бр. 50 от 2008 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2008 г. – бр. 63 от 2008 г.; изм., бр. 69 от 2008 г., бр. 12, 19, 32 и 42 от 2009 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 82 от 2009 г., бр. 13 и 100 от 2010 г.; Решение № 15 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 5 от 2011 г.; изм., бр. 45, 49 и 99 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г., бр. 50 от 2015 г., бр. 15 и 43 от 2016 г., бр. 8, 13, 63, 86, 96 и 102 от 2017 г., бр. 42 и 65 от 2018 г., бр. 38, 83, 98 и 100 от 2019 г., бр. 68, 98 и 110 от 2020 г., бр. 9 и 15 от 2021 г., бр. 15, 62 и 102 от 2022 г., бр. 11, 66, 80, 85 и 102 от 2023 г. и бр. 39 от 2024 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2024 г. – бр. 57 от 2024 г.; изм., бр. 67 от 2024 г., бр. 26, 55, 63 и 115 от 2025 г. и бр. 13, 17 и 55 от 2026 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

§ 1. В част трета се създава глава тридесет и трета „б“ с чл. 388с - 388ч:
„Глава тридесет и трета „б“

Производство поради публичното участие на ответника

Приложно поле

Чл. 388с. Правилата на тази глава се прилагат във всяко производство по граждански и търговски дела, водено поради публичното участие на ответника.

Отхвърляне на очевидно неоснователен иск

Чл. 388т. (1) Ответникът може да поиска отхвърляне на иска, предявен поради публичното му участие, като очевидно неоснователен. Искането може да бъде направено най-късно в първото заседание за разглеждане на делото.

(2) Съдът в едноседмичен срок от искането указва на ищеца да изрази становище по искането на ответника и да обоснове иска си в едноседмичен срок.

(3) В случай че искането на ответника е основателно и ищецът не обоснове иска си, съдът постановява решение, с което отхвърля иска. Когато искането е неоснователно, съдът продължава разглеждането на делото.

(4) Решението по ал. 3 подлежи на обжалване по общия ред.

Защита на ответника в производство поради публичното участие

Чл. 388у. (1) Съдът преценява дали производството има за цел да осигури защита на накърнени законни интереси и права чрез основателен иск, или има за основна цел да възпрепятства, ограничи или санкционира ответника поради публичното му участие, като взема предвид следните обстоятелства:

1. неравнопоставеност на силите между страните;
2. необоснованост, непропорционалност или прекомерност на иска или на част от него, включително на цената на иска, спрямо твърдяното засягане на правата на ищеца;
3. множество производства или координирани правни действия, започнати от ищеца или от свързани страни във връзка със сходни въпроси или основани на едни и същи факти, включително с трансграничен елемент;
4. сплашване, тормоз или заплахи от страна на ищеца или неговите представители преди или по време на производството, включително чрез медийни публикации, икономически или политически натиск, както и сходно поведение на ищеца по други дела;

5. злоупотреба с процесуални права от ищеца, включително забавяне на производството, избор на съд, прекратяване на производствата на по-късен етап, с цел създаване на затруднения за процесуалната защита на ответника или извършването на допълнителни разноси;

6. умишлено насочване на иска срещу физически лица вместо срещу юридическото лице, отговорно за посочените в исковата молба действия или изявления;

7. действия по дискредитиране или разкриване на подробности от личния живот на ответника;

8. други действия на ищеца, насочени срещу упражняването на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация по въпроси от обществен интерес, на свобода на изкуствата и науките или на свобода на събранията и сдруженията по въпроси от обществен интерес.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват въз основа на събраните по делото доказателства. По своя инициатива съдът може да събира и проверява доказателства, включително от информационните системи и регистрите на съдилищата и други публично достъпни източници. Съдът предоставя възможност на страните да изразят становище по доказателствата и фактите, които са събрани и установени служебно.

(3) По искане на ответника и след преценка на обстоятелствата по ал. 1 съдът може:

1. да допусне събирането на доказателства, представени от трети лица съгласно чл. 388ф;
2. да допусне обезпечение на съдебните разноси на ответника;
3. да предприеме други подходящи мерки за своевременно разглеждане на иска.

Представяне на доказателства от трети лица

Чл. 388ф. Юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват общественополезна дейност в областта на защитата на основните права и свободи, както и професионални или синдикални организации, в които ответникът членува, може със съгласието на ответника до приключване на съдебното дирене в първа инстанция да представят с писмена молба намиращи се у тях документи и други доказателства.

Постановяване на съдебното решение

Чл. 388х. (1) Съдът обявява решението си с мотивите в двуседмичен срок след заседанието, в което е приключило разглеждането на делото.

(2) Когато съдът установи, че производството е водено поради публичното участие на ответника, това се посочва изрично в диспозитива на решението. Изрично се посочва и дали производството има трансгранично значение съгласно член 5 от Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ, L 2024/1069 от 16 април 2024 г.).

Публикуване на съдебното решение

Чл. 388ц. (1) Влязлото в сила решение по чл. 388т, ал. 3 и чл. 388х, ал. 2 с данни на ищеца се публикува на интернет страницата на съда, постановил решението. Когато ищецът е юридическо лице, данните съдържат наименованието и адреса му. Когато ищецът е физическо лице - български гражданин, данните съдържат само собственото и фамилното име, а когато е физическо лице - чужденец – само фамилно и друго име.

(2) Данните на ищеца остават достъпни в единния портал за електронно правосъдие за срок от 10 години.

Приложимост на правилата пред въззивния съд

Чл. 388ч. Правилата на тази глава се прилагат съответно и за производството пред въззивния съд.“

Предложение на народните представители Надежда Йорданова и Любен Иванов:

1. В чл. 388т се създава нова ал. 3:

„(3) Съдът обявява решението си по ал. 3 с мотивите в двуседмичен срок след изтичане на срока по ал. 2.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

3. В чл. 388у, ал. 2, изречение второ след думата „доказателства“ се добавя „относно тези обстоятелства“.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на народния представител Петър Петров:

В текста на § 1 се правят следните изменения:

1. Наименованието на глава тридесет и трета „б“ се изменя така: „Особени правила при явно неоснователни иски и производства, с които се злоупотребява, поради публичното участие на ответника“.

2. Текстът на предложеният нов член 388с се изменя по следния начин:

„Приложно поле

Чл. 388с. (1) Правилата на тази глава се прилагат по граждански и търговски дела, когато предявеният иск произтича пряко от публичното участие на ответника.

(2) Мерките по чл. 388т, чл. 388у, ал. 3, чл. 388х, ал. 2 и 3, чл. 388ц и чл. 394а се прилагат, когато ответникът изложи конкретни обстоятелства, от които може обосновано да се предположи, че искът е явно неоснователен или че с производството се злоупотребява.

(3) Съдът се произнася по наличието на предпоставките по ал. 2 след като предостави на ищеца възможност да внесе становище в едноседмичен срок. Определението не подлежи на отделно обжалване, освен в изрично предвидените от закона случаи, и може да бъде изменено при новонастъпили или новооткрити обстоятелства.

(4) Обстоятелството, че делото произтича от публично участие на ответника, само по себе си не обосновава явна неоснователност на иска или злоупотреба с производството.“

3. В § 1 текстът на предложеният нов чл. 388т се изменя по следния начин:

„Ранно отхвърляне на явно неоснователен иск

Чл. 388т. (1) Ответникът може да поиска отхвърляне изцяло или отчасти на явно неоснователен иск с отговора на исковата молба. Искането може да бъде направено най-късно в първото заседание, когато основанието за него е станало известно след изтичането на срока за отговор.

(2) Съдът разглежда искането с предимство. На ищеца се предоставя едноседмичен срок да изложи становище и да посочи фактите, правното основание и доказателствата, които подкрепят иска.

(3) Когато ответникът е изложил обстоятелства, от които може обосновано да се предположи, че искът е явно неоснователен, ищецът

следва да обоснове вероятната му основателност. Това правило не изменя разпределението на доказателствената тежест при разглеждането на делото по същество.

(4) Съдът отхвърля иска изцяло или в съответната му част, когато въз основа на твърденията на ищеца и представените или посочените доказателства той е явно неоснователен и събирането на други доказателства не би могло да промени този извод.

(5) Съдът се произнася в едномесечен срок от постъпването на становището по ал. 2 или от изтичането на срока за него. Решението за отхвърляне подлежи на обжалване по общия ред. Отказът да се уважи искането се постановява с определение, което не подлежи на отделно обжалване; възражението може да бъде поддържано при обжалване на решението по делото.

(6) Подаването на искане по ал. 1 не спира производството, освен ако съдът постанови друго с оглед процесуалната икономия.

4. В § 1, текстът на предложеният нов чл. 388у се изменя по следния начин:

„Преценка за злоупотреба с производството

Чл. 388у. (1) Производство, с което се злоупотребява, е производство, което не е насочено добросъвестно към установяване, упражняване или защита на право, а има за основна цел да предотврати, ограничи или санкционира публичното участие на ответника.

(2) При цялостната преценка съдът може да вземе предвид:

1. несъразмерност между предявената претенция и действително твърдяната вреда;

2. множество, последователни или съгласувани производства относно едно и също или сходно публично участие;

3. поведение за сплашване, тормоз или натиск преди или по време на производството;

4. използване на процесуални способности, избор на съд, изменение или оттегляне на искания с преобладаваща цел увеличаване на продължителността или разноските;

5. предявяване на претенцията срещу физическо лице, когато публичното участие е извършено от името и в рамките на дейността на юридическо лице;

6. очевиден дисбаланс на ресурси или влияние, когато той е използван за възпиране на публичното участие;

7. други обстоятелства, сочещи, че преобладаващата цел не е защита на накърнено право.

(3) Съдът извършва комплексна оценка на обстоятелствата по ал. 2, отчита предмета и общественото значение на публичното участие, фактическата му основа, положените усилия за проверка, формата и начина на разпространение, както и характера и тежестта на твърдяното засягане на честта, доброто име, личния живот, търговската репутация или други права на ищеца.

(4) Съдът може служебно да извършва справки в съдебни информационни системи, публични регистри и други общодостъпни източници само относно обстоятелствата по ал. 2. Съдът не събира служебно доказателства относно основателността на иска и не замества доказателствената дейност на страните.

(5) На страните се предоставя възможност да се запознаят и да изразят становище по всяка служебно извършена справка преди тя да бъде взета предвид.

(6) При наличие на предпоставките по чл. 388с, ал. 2 съдът може по искане на ответника да допусне участие по чл. 388ф, обезпечение за разноски по чл. 394а и други своевременни и съразмерни мерки, които не пречат неоправдано достъпа до съд. „

5. В § 1, текстът на предложението нов чл. 388ф се изменя по следния начин:

„Становище на организации

Чл. 388ф. (1) Със съгласието на ответника юридическо лице с нестопанска цел за общественополезна дейност, професионална или синдикална организация, която има дейност по предмета на публичното участие, може да представи писмено становище по въпроси от обществен интерес и общодостъпни документи.

(2) Становището се представя в срок, определен от съда, който не може да бъде по-кратък от една седмица, и не придава на организацията качество на страна. На страните се предоставя възможност да изразят становище по него.

(3) Съдът може да не приеме становище, което не е относимо, повтаря доводите на страните или би довело до неоправдано забавяне на делото.

6. В § 1, текстът на предложеният нов чл. 388х се изменя по следния начин:

„Решение и последици

Чл. 388х. (1) Съдът постановява решението с мотивите в едномесечен срок от заседанието, в което е приключило разглеждането на делото.

(2) Когато отхвърли изцяло или отчасти иска като явно неоснователен или установи злоупотреба с производството, съдът посочва това в диспозитива, включително дали спорът има трансгранично значение.

(3) При установена злоупотреба с производството съдът присъжда на ответника всички необходими и разумни разноски за защитата. Възнаграждението за един адвокат може да бъде намалено само ако е явно несъразмерно спрямо фактическата и правната сложност, извършените процесуални действия и значението на делото.

(4) При установена злоупотреба съдът може да наложи на виновното лице глоба по чл. 89, като отчете продължителността и последиците на производството, поведението на лицето и необходимостта от възпиращ ефект.

(5) Ответникът запазва правото си да търси по общия ред обезщетение за вредите от злоупотребата.

7. В § 1, текстът на предложеният нов чл. 388ц се изменя по следния начин:

„Публикуване

Чл. 388ц. (1) По реда на Закона за съдебната власт се публикуват в отделно обособена и публично достъпна част от Единния портал за електронно правосъдие влезлите в сила съдебни актове, с които искът е отхвърлен изцяло или отчасти като явно неоснователен или е установена злоупотреба с производството по тази глава.

(2) Актовете се публикуват при спазване на правилата за обезличаване на защитени от закона лични данни. Наименованието на ищец-юридическо лице или едноличен търговец, остава видимо.

(3) Данните по алинея 1 са достъпни за срок от пет години от влизането в сила на съдебния акт.

(4) Не се публикуват по реда на този член съдебни актове, в които единствено е установено, че спорът произтича от публично участие на ответника.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Велислав Величков:

В § 1 относно чл. 388у, ал. 3 т. 2 се изменя така:

„2. да допусне обезпечение на съдебните разноски при вероятна неоснователност на иска, с оглед представените доказателства и без определяне на гаранция;“

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Nicoleta Todorova, направено по реда на чл. 79, ал. 8, т. 2 от ПОДНС:

В чл. 388ц се правят следните изменения:

1. В ал. 1 изречение първо се изменя така: „Влязлото в сила решение по чл. 388т, ал. 3 и решението по чл. 388х, ал. 2, с което е отхвърлен искът, с данни на ищеца се публикува на интернет страницата на съда, постановил решението“.

2. В ал. 2 „в единния портал за електронно правосъдие“ се заменят с „на интернет страницата на съда, постановил решението“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 1:

§ 1. В част трета се създава глава тридесет и трета „б“ с чл. 388с - 388ч:

„Глава тридесет и трета „б“

Производство поради публичното участие на ответника

Приложно поле

Чл. 388с. Правилата на тази глава се прилагат във всяко производство по граждански и търговски дела, водено поради публичното участие на ответника.

Отхвърляне на очевидно неоснователен иск

Чл. 388т. (1) Ответникът може да поиска отхвърляне на иска, предявен поради публичното му участие, като очевидно неоснователен. Искането може да бъде направено най-късно в първото заседание за разглеждане на делото.

(2) Съдът в едноседмичен срок от искането на ответника указва на ищеца да изрази становище по искането и да обоснове иска си в едноседмичен срок.

(3) В случай че искането на ответника е основателно и ищецът не обоснове иска си, съдът постановява решение, с което отхвърля иска. Когато искането е неоснователно, съдът продължава разглеждането на делото.

(4) Съдът обявява решението си по ал. 3 с мотивите в двуседмичен срок след изтичането на срока по ал. 2.

(5) Решението по ал. 3 подлежи на обжалване по общия ред.

Защита на ответника в производство поради публичното участие

Чл. 388у. (1) Съдът преценява дали производството има за цел да осигури защита на накърнени права и законни интереси чрез основателен иск, или има за основна цел да възпрепятства, ограничи или санкционира ответника поради публичното му участие, като взема предвид следните обстоятелства:

- 1.** неравнопоставеност на силите между страните;
- 2.** необоснованост, непропорционалност или прекомерност на иска или на част от него, включително на цената на иска, спрямо твърдяното засягане на правата и законните интереси на ищеца;
- 3.** множество производства или координирани правни действия, започнати от ищеца или от свързани страни във връзка със сходни въпроси или основани на едни и същи факти, включително с трансграничен елемент;
- 4.** сплашване, тормоз или заплахи от страна на ищеца или неговите представители преди или по време на производството, включително чрез медийни публикации, икономически или политически натиск, както и сходно поведение на ищеца по други дела;
- 5.** злоупотреба с процесуални права от ищеца, включително забавяне на производството, избор на съд, прекратяване на

производства на по-късен етап, с цел създаване на затруднения за процесуалната защита на ответника или извършването на допълнителни разноси;

6. умишлено насочване на иска срещу физически лица вместо срещу юридическото лице, отговорно за посочените в исковата молба действия или изявления;

7. действия по накърняване на доброто име или разкриване на подробности от личния живот на ответника;

8. други действия на ищеца, насочени срещу упражняването на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация по въпроси от обществен интерес, на свобода на изкуствата и науките или на свобода на събранията и сдруженията по въпроси от обществен интерес.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват въз основа на събраните по делото доказателства. По своя инициатива съдът може да събира и проверява доказателства относно тези обстоятелства, включително от информационните системи и регистрите на съдилищата и други публично достъпни източници. Съдът предоставя възможност на страните да изразят становище по доказателствата и фактите, които са събрани и установени служебно.

(3) По искане на ответника и след преценка на обстоятелствата по ал. 1 съдът може да:

1. допусне събирането на доказателства, представени от трети лица съгласно чл. 388ф;
2. допусне обезпечение на съдебните разноси на ответника;
3. предприеме други подходящи мерки за своевременно разглеждане на иска.

Представяне на доказателства от трети лица

Чл. 388ф. Юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват общественополезна дейност в областта на защитата на основните права и свободи, както и професионални или синдикални организации, в които ответникът членува, може със съгласието на ответника до приключване на съдебното дирене в първа инстанция да представят с писмена молба намиращи се у тях документи и други доказателства.

Постановяване на съдебното решение

Чл. 388х. (1) Съдът обявява решението си с мотивите в двуседмичен срок след заседанието, в което е приключило разглеждането на делото.

(2) Когато съдът установи, че производството е водено поради публичното участие на ответника, това се посочва изрично в диспозитива на решението. Изрично се посочва и дали производството има трансгранично значение по смисъла на чл. 5 от Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ, L 2024/1069 от 16 април 2024 г.).

Публикуване на съдебното решение

Чл. 388ц. (1) Влязлото в сила решение по чл. 388т, ал. 3 и решението по чл. 388х, ал. 2, с което е отхвърлен искът, с данни на ищеца се публикува на интернет страницата на съда, постановил решението. Когато ищецът е юридическо лице, данните съдържат наименованието и адреса му. Когато ищецът е физическо лице - български гражданин, данните съдържат само собственото и фамилното име, а когато е физическо лице - чужденец – само фамилното и друго име.

(2) Данните на ищеца по ал. 1 са достъпни на интернет страницата на съда, постановил решението, за срок от 10 години.

Приложимост на правилата пред въззивния съд

Чл. 388ч. Правилата на тази глава се прилагат съответно и за производството пред въззивния съд.“

§ 2. В чл. 391 се създава ал. 6:

„(6) Не се допуска обезпечение на иск в производство по глава тридесет и трета „б“, когато искът не е подкрепен с убедителни писмени доказателства.“

Предложение на народния представител Петър Петров:

Параграф 2 се изменя така:

„§ 2. В чл. 391 се създава ал. 6:

(6) По дело по глава тридесет и трета „б“ обезпечение на иска се допуска при вероятна основателност на иска, при конкретна обезпечителна нужда и когато мярката е съразмерна. Съдът отчита въздействието на мярката върху публичното участие и не допуска обезпечение, което би го ограничило в по-голяма степен от необходимото за защита на ищеца.“

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 2.

§ 3. Създава се чл. 394а:

„Обезпечение на разносните на ответника в производство по глава тридесет и трета „б“

Чл. 394а. (1) Във всяко положение на делото до приключване на съдебното дирене във въззивното производство ответникът в производство по глава тридесет и трета „б“ може да иска от съда, пред който делото е висящо, да допусне обезпечение на съдебните разноски, които разумно се очаква да бъдат понесени от него във връзка с участието му в делото.

(2) Съдът допуска обезпечение, когато молителят е представил списък на очакваните съдебни разноски, обосновани по основание и размер.

(3) Когато очакваните съдебни разноски не са обосновани, съдът може да допусне обезпечение само на част от разносните или да задължи молителя да представи гаранция в определен от него размер.“

Предложение на народните представители Надежда Йорданова и Любен Иванов:

В чл. 394а:

1. В ал. 2 след думата „молителят“ се добавя „по ал. 1“.

2. В ал. 3 думите „или да задължи молителя да представи гаранция“ се заличават.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Петър Петров:

Параграф 3 се изменя така:

„§ 3. Създава се чл. 394а:

Обезпечение за разноски

Чл. 394а. (1) Ответникът може да поиска до приключване на първото заседание по делото ищецът да предостави обезпечение за необходимите и разумно предвидими разноски, когато са налице предпоставките по чл. 388с, ал. 2 и съществува конкретен риск присъдените разноски да не бъдат заплатени или тяхното понасяне да създаде прекомерна тежест за защитата на ответника.

(2) В искането се представя списък и обосновка на очакваните разноски. Съдът дава възможност на ищеца за становище и определя размера, като отчита сложността на делото, необходимите процесуални действия, поведението на страните и имущественото им състояние.

(3) Обезпечението се предоставя от ищеца в пари или чрез банкова гаранция в определен от съда срок. Размерът не може да надхвърля разумно предвидимите разноски и не може да ограничава непропорционално правото на достъп до съд.

(4) При неизпълнение съдът спира производството, а ако обезпечението не бъде предоставено и в допълнителен срок не по-кратък от две седмици, прекратява производството. Прекратяването не се допуска, когато с оглед имущественото състояние на ищеца би представлявало непропорционално ограничение на достъпа до съд; в този случай съдът може да намали размера или да определи друг подходящ способ.

(5) Определението подлежи на обжалване с частна жалба. Жалбата не спира производството, освен ако въззивният съд постанови друго. “

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Велислав Величков:

В § 3 относно чл. 394а, в ал. 3 думите „да задължи молителя да представи гаранция“ се заличават.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Никоleta Тодорова, направено по реда на чл. 79, ал. 8, т. 2 от ПОДНС:

В § 3, в ал. 3 накрая думите „в определен от него размер“ се заличават.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 3:

§ 3. Създава се чл. 394а:

„Обезпечение на разноските на ответника в производство по глава тридесет и трета „б“

Чл. 394а. (1) Във всяко положение на делото до приключване на съдебното дирене във въззивното производство ответникът в производство по глава тридесет и трета „б“ може да иска от съда, пред който делото е висящо, да допусне обезпечение на съдебните разноски, които разумно се очаква да бъдат понесени от него във връзка с участието му в делото.

(2) Съдът допуска обезпечение, когато молителят по ал. 1 е представил списък на очакваните съдебни разноски, обосновани по основание и размер.

(3) Когато очакваните съдебни разноски не са обосновани, съдът може да допусне обезпечение само на част от разноските.“

§ 4. В чл. 403, ал. 2 в изречение второ съюзът „и“ се заменя със запетая и след нея се добавя „като поиска тя да се освободи в негова полза за погасяване на разноските, които са му присъдени в производството по обезпечения иск, или“, а в изречение трето след съюза „и“ се добавя „съответно“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 4:

§ 4. В чл. 403, ал. 2 в изречение второ съюзът „и“ се заменя с думите „като поиска тя да се освободи в негова полза за погасяване на разноските, които са му присъдени в производството по обезпечения иск, или“, а в изречение трето след съюза „и“ се добавя „съответно“.

§ 5. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създават т. 5 и 6:

„5. „Публично участие“ е изявление или дейност на физическо или юридическо лице при упражняване на правото на свобода на изразяване на мнение и на свобода на информация, на свобода на изкуствата и науката или

свобода на събранията и сдруженията, както и свързани с това подготвителни и подпомагащи действия, по въпрос от обществен интерес.

б. „Въпрос от обществен интерес“ е въпрос, който е от естество да засегне правата и законните интереси на обществото в области, като:

а) основни права, общественото здраве и безопасност, околна среда или климат;

б) дейности на лице, което е публична фигура в обществения или частния сектор;

в) въпроси, обсъждани в производства пред органите на законодателната, изпълнителната или съдебната власт, органите на местното самоуправление и други производства, предвидени в закона;

г) сигнали или публично оповестена информация за корупция, измама или други престъпления или административни нарушения;

д) дейности, насочени към защита на ценностите, залегнали в член 2 от Договора за Европейския съюз или Конституцията на Република България, включително защитата на демократичните процеси от незаконна намеса, по-специално чрез борба с дезинформацията.“

Предложение на народния представител Петър Петров:

В текста на § 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. В създаваната т. 6, в определението за „въпрос от обществен интерес“:

а) в б. б) думите „дейността на лице с публична известност в публичния или частния сектор“ се заменят с „дейността на лице, което поради заемана длъжност, обществена роля или съществено влияние участва във формирането на решения или обществен дебат, доколкото публичното участие е свързано с тази роля“.

б) в б. д) думите „по-специално чрез борба с дезинформацията“ се заличават.

2. Създава се нова т. 7 със следния текст:

„7. „Производство, с което се злоупотребява“ е производство по смисъла на чл. 388у, ал. 1, преценявано с оглед всички обстоятелства по конкретното дело. „

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 5:

§ 5. В допълнителните разпоредби се правят следните допълнения:

1. В § 1 се създават т. 5 и 6:

„5. „Публично участие“ е изявление или дейност на физическо или юридическо лице при упражняване на правото на свобода на изразяване на мнение и на свобода на информация, на свобода на изкуствата и науката или свобода на събранията и сдруженията, както и свързани с това подготвителни и подпомагащи действия, по въпрос от обществен интерес.

6. „Въпрос от обществен интерес“ е въпрос, който е от естество да засегне правата и законните интереси на обществото в области, като:

а) основни права, общественото здраве и безопасност, околна среда или климат;

б) дейности на лице, което е публична фигура в обществения или частния сектор;

в) въпроси, обсъждани в производства пред органите на законодателната, изпълнителната или съдебната власт, органите на местното самоуправление и други производства, предвидени в закона;

г) сигнали или публично оповестена информация за корупция, измама или други престъпления или административни нарушения;

д) дейности, насочени към защита на ценностите, съгласно чл. 2 от Договора за Европейския съюз или Конституцията на Република България, включително защитата на демократичните процеси от незаконна намеса, по-специално чрез борба с дезинформацията.“

2. В § 1а накрая се добавя „и на Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни иски или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ, L 2024/1069 от 16 април 2024 г.).“

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Комисията не подкрепя текста на вносителя за наименованието на подразделението и предлага да бъде отхвърлен.

§ 6. Този закон въвежда разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни искове или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ, L 2024/1069 от 16 април 2024 г.).

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя, но предлага § 6 да бъде отхвърлен, тъй като е отразен на систематичното му място в § 5, т. 2.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Предложение на народните представители Надежда Йорданова и Любен Иванов:

Наименованието на подразделението „Заключителни разпоредби“ да се промени на „Преходни и заключителни разпоредби“.

Комисията подкрепя предложението.

Предложение на народния представител Велислав Величков:

Наименованието на Глава Заключителни разпоредби да се промени на Глава Преходни и заключителни разпоредби.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за наименованието на подразделението: „Преходни и заключителни разпоредби“.

Предложение на народните представители Надежда Йорданова и Любен Иванов:

Създава се нов параграф:

1 вариант:

§... По неприключили първоинстанционни дела, по които първото заседание за разглеждане на делото е приключило, ответникът може да направи искането по чл. 388т, ал. 1 в едномесечен срок от влизането на този закон в сила.

2 вариант:

§ Правилата по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс се прилагат и за делата, образувани до влизане в сила на този закон. Искането по чл. 388т, ал. 1 и молбата по чл. 394а може да бъдат подадени в едномесечен срок от влизането в сила на този закон.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на народния представител Велислав Величков:

Създава се нов § 7:

§ 7. Правилата по глава 33б по ГПК се прилагат и за висящите дела по този закон, като искането по чл. 388б и молбата по чл. 394а следва да бъдат подадени в двуседмичен срок от влизане на този закон в сила.

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Комисията предлага да се създаде § 6:

§ 6. В образуваните до влизането в сила на този закон производства, по които е проведено първото заседание за разглеждане на делото, ответникът може да направи искане за прилагане на правилата по глава тридесет и трета „б“ до приключване на съдебното дирене.

§ 7. В Закона за адвокатурата (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.; изм., бр. 43 и 79 от 2005 г., бр. 10, 39 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 53 от 2010 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 82 от 2011 г., бр. 97 от 2012 г., бр. 32 от 2016 г., бр. 110 от 2020 г., бр. 17 от 2021 г. и бр. 17 от 2026 г.) в чл. 38, ал. 1 се създава т. 4:

„4. лица, които са ответници в производство по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс.“

Предложение на народния представител Петър Петров:

§ 7 се изменя така:

„§ 7. В чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата се създава т. 4 със следното съдържание:

„4. физическо лице-ответник по дело по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс, когато съдът е приел, че са налице

предпоставките по чл. 388с, ал. 2 от същия кодекс и лицето не разполага с достатъчно средства да заплати адвокатско възнаграждение.“

Комисията подкрепя по принцип предложението.

Предложение на народния представител Петър Петров, направено по реда на чл. 79, ал. 8, т. 2 от ПОДНС:

В § 7 се създава т. 2:

„2. В ал. 2 след думите „ал. 1“ се добавя „т. 1 – 3“.“

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 7:

§ 7. В Закона за адвокатурата (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.; изм., бр. 43 и 79 от 2005 г., бр. 10, 39 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 53 от 2010 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 82 от 2011 г., бр. 97 от 2012 г., бр. 32 от 2016 г., бр. 110 от 2020 г., бр. 17 от 2021 г. и бр. 17 от 2026 г.) в чл. 38 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 4:

„4. лица, които са ответници в производство по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс.“

2. В ал. 2 след думите „ал. 1“ се добавя „т. 1 – 3“.

§ 8. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023

г., бр. 18 и 67 от 2024 г., бр. 6, 65 и 87 от 2025 г. и бр. 16, 17, 51, 55 и 60 от 2026 г.) се създава чл. 377б:

„Чл. 377б. Висшият съдебен съвет публикува ежегодно данни относно приключилите съдебни производства, по които са били приложени правилата по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс, които включват:

1. брой на съдебните производства, приключили с решение по чл. 388т, ал. 3 и с решение по чл. 388х, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс;

2. брой на съдебните производства, класифицирани по видове ответници и ищци;

3. вида на предявените искове според правното основание;

4. вида на предявените искове – дали са с трансгранично значение съгласно чл. 5 от Директива (ЕС) 2024/1069 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно защитата на лицата, ангажирани в публично участие, срещу явно неоснователни искове или съдебни производства, с които се злоупотребява („стратегически съдебни производства, насочени срещу публично участие“) (ОВ, L 2024/1069 от 16 април 2024 г.), или не.“

Предложение на народния представител Петър Петров:

Текстът на параграф 8 се изменя така:

„§ 8. В Закона за съдебната власт се създава чл. 377б:

„Чл. 377б. (1) Висшият съдебен съвет публикува ежегодно обобщени и обезличени данни за:

1. броя на делата по глава тридесет и трета „б“ от Гражданския процесуален кодекс и основанието на исковите;

2. броя на исканията по чл. 388т и чл. 394а, уважените, частично уважените и отхвърлените искания и размера на определените обезпечения;

3. броя на изцяло и частично отхвърлените като явно неоснователни искове и броя на производствата, при които е установена злоупотреба;

4. вида на ищите и ответниците, без данни, позволяващи идентифициране на физическо лице;

5. средната продължителност на делата и на произнасянето по исканията за ранно отхвърляне;

6. присъдените разноси, наложените санкции и изхода от въззивното и касационното обжалване;

7. броя на делата с трансгранично значение.

(2) Данните се публикуват до 31 март за предходната календарна година във формат, позволяващ машинна обработка.

(3) Министерството на правосъдието извършва оценка на прилагането разпоредбите две години след влизането им в сила и я публикува, включително анализ на въздействието им върху свободата на изразяване, защитата на личния живот и достъпа до съд.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 8, като в т. 4 думата „съгласно“ се заменя с „по смисъла на“.

§ 9. В Кодекса на международното частно право (обн., ДВ, бр. 42 от 2005 г.; изм., бр. 59 от 2007 г., бр. 47 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 106 от 2023 г. и бр. 39 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 18а:

„Компетентност по делата за права от непозволено увреждане поради публичното участие на ответника

Чл. 18а. Българските съдилища са компетентни по искове за вреди, предявени от лице с местоживеене в Република България, във връзка с производства по граждански и търговски дела поради публичното му участие, предявени пред съд или правораздавателен орган на държава, която не е членка на Европейския съюз, когато ищецът по тези дела е лице с местоживеене извън Европейския съюз.“

2. В чл. 121:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) Алинея 1 не се прилага при признаване и допускане до изпълнение на съдебни решения на трети държави по съдебни производства срещу публично участие от страна на физическо или юридическо лице с местоживеене в Република България или друга държава членка, когато съдът счете, че тези производства са очевидно неоснователни или представляват злоупотреба съгласно българското право.“;

б) досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 9.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

ПРОФ. ЯНКА ТЯНКОВА